MALTA

QORTI TA' L-APPELL

ONOR. IMHALLEF

EDWINA GRIMA

Seduta tas-26 ta' Novembru, 2014

Appell Civili Numru. 192/2013/1

CLASSIC GROUP LIMITED (C-13841)

Vs

MINISTRU TAL-FINANZI

KUMMISSARJU TAT-TAXXI

DIRETTUR GENERALI TAD-DWANA

L-AVUKAT GENERALI

AWTORITA MALTIJA DWAR L-AMBJENT U L-IPPJANAR

Il-Qorti,

Rat is-sentenza tat-08 ta' Jannar 2014, fejn il-Qorti tal-Magistrati (Malta) ippronunzjat is-segwenti sentenza fl-ismijiet premessi:-

"Il-Qorti:-

Rat ir-rikors ipprezentat mis-socjeta' attrici fir-Registru ta' din il-Qorti nhar l-4 ta' Lulju 2013 fejn talbet lil din il-Qorti sabiex previ d-dikjarazzjonijiet mehtiega ta' din l-Onorabbli Qorti, il-konvenuti jirrilaxxjaw a favur tas-socjeta' attrici t-tliet (3) arloggi minghajr ic-cineg liema cineg huma mwahhlin mal-istess arloggi liema arloggi u c-cineg imwahhlin maghhom gew maqbuda minn ufficjali tad-Dwana u liema tliet arloggi u c-cineg imwahhlin maghhom huma deskritti pjenement fil-fattura relattiva ghall-akkwist mis-socjeta' attrici ta' tali arloggi u cineg, kopja ta' liema fattura hija hawn annessa u markata Dok. A u li dwar tali arloggi harget in-nota ta' qbid relattiva datata 10 ta' Mejju 2013, li kopja taghha hija hawn annessa u mmarkata Dok. B.

"Premessi:

Is-socjeta' rikorrenti umilment tirrileva s-segwenti:

It-talba fuq premessa qieghda tigi intavolata a tenur tal-Artikolu 72(2) tal-Ordinanza tad-Dwana (Kapitlu 37 tal-Edizzjoni Riveduta tal-Ligijiet ta' Malta) in vista tal-fatt illi l-ufficjali tad-dwana ma kellhom ebda setgha jew awtorita' fil-Ligi jaqbdu kemm l-arloggi kif ukoll ic-cineg imwahhlin maghhom izda, semmaj, setghu biss jaqbdu c-cineg u kwindi, meta l-istess ufficjali qabdu l-arloggi wkoll huma kienu qeghdin jagixxu minghajr ebda bazi legali u wkoll (u minghajr pregudizzju), ultra vires stante illi l-intimati jew min minnhom u l-ufficjali taghhom ma kellhom u ma ghandhom ebda setgha jew setghat fil-ligi illi jaqbdu tali arloggi u dana kif ser jigi ippruvat fil-kors tal-kawza u dana stante, inter alia, r-ragunijiet li gejjin:

1. Illi c-cineg imwahhlin mal-arloggi in kwistjoni huma tal-materjal "alligator missippiensis". Illi a tenur tar-Regolament tal-Kunsill 338/97 kif

sussegwentement implimentat f'Malta permezz tal-Avviz Legali numru 236/2004, sabiex jiddahhlu dawn ic-cineg f'Malta, in vista tal-materjal taghhom illi huwa speci illi jaqa' fil-parametru tar-Regolament, iridu jkunu akkumpanjat b'import permit taht il-Konvenzjoni dwar il-Kummerc fi Speci Mhedda ta' Fawna u Flora Selvagg, maghruf bhala (u aktar 'il quddiem imsejjah) "permess CITES".

2. Illi r-Regolament tal-Kunsill 338/97 huwa r-Regolament dwar il-Harsien ta' Speci ta' Fawna u Flora Selvagg illi jirregola l-kummerc tal-istess Speci ta' Fawna u Flora Selvagga u kwindi palezement jaqa' taht il-kappa tad-Dritt Ambjentali.

3. Illi l-Avviz Legali numru 236/2004 huwa mahrug taht l-Att dwar il-Harsien tal-Ambjent (Kapitlu 435 tal-Ligijiet ta' Malta) u kwindi jaqa' wkoll palezement taht il-kappa tad-Dritt Ambjentali.

4. Illi in oltre l-Avviz Legali numru 236/2004 jistipula illi l-Awtorita' Maltija dwar l-Ambjent u l-Ippjanar (aktar 'il quddiem imsejha "l-MEPA") hija l-Awtorita' Amministrattiva ai fini tal-istess Regolament.

5. Illi kwindi jirrizulta bl-aktar mod lampanti illi s-sistema ta' import permits taht ir-regim CITES hija wahda purament u esklussivament illi taqa' taht is-sistema ta' Dritt Ambjentali.

*6. Illi ghal ragunijiet totalment estraneji mill-kontroll tas-socjeta' rikorrenti konsistenti fil-fatt illi effettivament is-socjeta' rikorrenti ma kenitx taf illi l-arloggi kienu sejrin jintbaghtu Malta meta effettivament intbaghtu – u dana kif ser jigi ampjament ippruvat fil-kors tal-kawza – meta c-cineg de quo waslu Malta (imwahhlin mal-arloggi fuq elenkati) dawn ma kinux akkumpanjati minn CITES import permit u meta s-socjeta' rikorrenti marret tapplika ghal hrug ta' tali permit mal-Awtorita' intimata, dan gie michud mill-istess Awtorita' intimata. Sussegwentement, din l-istess Awtorita' harget ordni illi jigu maqbduin **ic-cineg biss** – u dana kif jirrizulta ampjament car mid-dokument hawn anness u mmarkat **Dok. C**. Illi dawn l-istess cineg, madankollu, kienu forniti b'certifikat ta' esportazzjoni (CITES export permit) kif jitlob ir-Regolament u l-legislazzjoni relattiva.*

7. Illi minkejja dan kollu, l-ufficjali tad-dwana qabdu kemm ic-cineg kif ukoll l-arloggi illi kienu mwahhlin mac-cineg u l-istess ufficjali tad-dwana ippruvaw jiggustifikaw dan il-qbid billi jibbazawh fuq l-Artikolu 60 (b) tal-Kapitlu 37 tal-Ligijiet ta' Malta (Edizzjoni Riveduta).

Illi dan l-Artikolu jghid:-

60. Bla hsara ta' dak li jinghad espressament f'ligijiet ohra,

OMISSIS

(b) jekk oggetti li taghhom hija ipprojbita l-importazzjoni jigu importati jew imdahhlin f'xi parti ta' Malta

OMISSIS

F'kull kaz bhal dan, l-oggetti hawn fuq imsemmija ghandhom jigu kkonfiskati, flimkien mal-oggetti l-ohra kollha li jkunu jinsabu ppakkjati maghhom, jew li jkunu gew uzati biex jahbuhom.

8. Illi c-cineg in kwestjoni m'humiex "oggetti illi taghhom hija ipprojbita l-importazzjoni … F'xi parti ta' Malta" u dana stante r-ragunijiet segwenti:-

a. Jirrizulta car mill-artikolu illi l-istess artiklu qieghed palezement jipprojbixxi l-importazzjoni ta' oggetti illi jkunu ddahhlu Malta b'kuntrabandu jew oggetti illi jkunu b'xi mod jew iehor frawdolenti importati jew imdahhlin f'Malta ghall-pregudizzjoni tal-oneri doganali u/jew obbligi oneri fiskali ohrajn. Certement, ic-cineg in kwistjoni ma jaqghux taht din il-kategorija tant illi, kif sejjer jirrizulta mill-provi, ma kien hemm l-ebda dovut fiskali illi ma thallasx mis-socjeta' rikorrenti. Illi kif gie umilment suespost, l-import permit taht ir-regim CITES jaqa' esklussivament fir-regim tad-Dritt Ambjentali u kwindi l-Artikolu 60 ma jistax jintuza mill-ufficjali tad-dwana sabiex jiggustifikaw il-qbid minnhom tal-arloggi ghax dan l-Artikolu 60 japplika esklussivament fil-kaz ta' evazjoni doganali jew fiskali u attivitajiet illeciti ohrajn relattivi.

b. Minghajr ebda pregudizzju ghas-suespost, ic-cineg in kwistjoni setghu jiddahlu f'Malta u bl-ebda mod huma projbiti, pero' ghandu jkunu akkumpanjati b'CITES import permit. Tabilhaqq, dan

ifisser illi hemm procedura ta' licenzjar illi, pero' ma tfissirx illi l-importazzjoni tal-prodott hija projbita.

c. Illi fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju, ic-cineg ghadhom ma ddahhlux Malta jew f'xi parti ta' Malta u kwindi ghadhom ma iddahhlux Malta.

9. Illi mis-suespost jirrizulta illi c-cineg tal-arloggi in kwistjoni m'humiex u ma jistghux jitqiesu "oggetti projbiti" u kwindi l-intimati jew min minnhom ma jistghux jistriehu fuq il-poter illi jaghti l-Artikolu 60 lill-ufficjali tad-dwana illi jaqbdu l-"oggetti l-ohra kollha li jkunu jinsabu ppakkjati maghhom, jew li jkunu gew uzati biex jahbuhom". Kwindi l-intimati jew min minnhom ma kellhom u ma ghandhom l-ebda setgha fil-Ligi illi jaqbdu l-arloggi illi maghhom kien hemm (u ghad hemm) imwahhlin ic-cineg illi suppost gew esklussivament maqbudin skond l-ordni tal-MEPA.

10. Illi ghaldaqstant kellha ssir din il-kawza stante illi l-intimati jew min minnhom u l-ufficjali taghhom agixxew minghajr ebda setgha mil-Ligi u fi kwalunkwe kaz ultra vires meta qabdu l-arloggi illi maghhom kienu mwahhlin ic-cineg illi dwarhom kien hareg ordni ta' qbid mill-awtorita' intimata l-MEPA u dawn il-proceduri gew intavolati wara illi nghata l-avviz bil-miktub a tenur tal-Artikolu 72 (2) tal-Kapitlu 37 tal-Ligijiet ta' Malta (kopja ta' liema hija hawn annessa u markata **Dok. D***).*

Ghall-finijiet ta' kompetenza, qieghed jigi prezenzjalment dikjarat illi l-valur tal-arloggi maqbuda huwa ta' sebat elef u hamsa u disghin frank svizzeru (CHF 7095) illi huwa ekwivalenti ghal hamest elef seba' mija u hamsa u sebghin ewro u erbgha u tletin centezmu (€5,775.34) u dana skont ir-rati tal-kambju mahrugin mill-Bank Centrali Ewropew nhar it-3 ta' Lulju, 2013, kopja ta' liema hija hawn annessa u markata **Dok. E***. Illi anke jekk ma' din is-somma tizdied it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud pagabbli fuq l-istess arloggi (fl-ammont ta' elf u disgha u tletin ewro u sitta u hamsin centezmu (€1,039.56)) u l-imponibbli doganali fl-ammont ta' tnejn fil-mija (2%) (illi jammonta ghal mija u hmistax-il ewro u hmistax-il centezmu - €115.15) is-somma totali tibqa' fil-kompetenza ta' din l-Onorabbli Qorti.*

Jigi dikjarat in oltre illi din il-kawza qieghda tigi prezentata minghajr ebda pregudizzju ghal kwalunkwe rimedju iehor fil-Ligi illi hija spettanti jew tista' ssir spettanti lis-socjeta' rikorrenti, inkluza kawza ghad-danni sofferti mis-socjeta' rikorrenti stante l-agir abbuziv tal-intimati jew min minnhom."

Rat ir-risposta tal-Ministru tal-Finanzi, tal-Kummissarju tat-Taxxi, tad-Direttur Generali (Dwana) u tal-Avukat Generali li giet prezentata fid-19 ta' Awissu 2013 fejn eccepew:

1. "Illi in linea preliminari, il-Ministru tal-Finanzi, il-Kummissarju tat-Taxxi u l-Avukat Generali mhumiex il-legittimi kontraditturi fir-rigward tal-azzjoni odjerna ai termini tal-Artikolu 181B tal-Kap 12 u ghalhekk ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju;
2. Illi in linea preliminari wkoll, ghandu jigi iccarat li l-azzjoni odjerna kellha tigi intavolata permezz ta' rikors u dan ai termini tal-Artikolu 72 tal-Kap 37;
3. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-allegazzjonijiet tal-kumpanija rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet segwenti li qed jigu elenkati minghajr pregudizzju ghal xulxin:

(i) Illi l-fatti tal-kaz huma s-segwenti:
- Illi fit-2 ta' Ottubru 2012, fis-Sezzjoni tad-Dwana maghrufa bhala l-Airfreight Section f'Hal Luqa, waslet merkanzija konsistenti f'tlett arloggi tal-idejn bic-cineg taghhom imwahhlin mal-istess arloggi. Dawn l-arloggi kellhom ic-cineg taghhom maghmulin mill-gilda ta' alligator, liema annimal hu protett taht il-Konvenzjoni hekk imsejjha tas-CITES;
- Jirrizulta li dawn ic-cineg imwahhlin mal-arloggi rispettivi taghhom gew importati mill-kumpannija rikorrenti Classic Group Limited;
- Illi l-imsemmija cineg tal-gilda kien jehtieg li jkollhom certifikat ai termini tal-Konvenzjoni tas-CITES, liema Konvenzjoni ghandha l-ghan sabiex ikun hemm kontroll effettiv tal-uzu ta' glud minn certu speci ta' annimali protetti b'dik l-istess Konvenzjoni;
- Illi Malta hija firmatarja tal-imsemmija Konvenzjoni u l-awtorita' kompetenti f'dan ir-rigward hija l-Awtorita' dwar l-Ambjent u l-Ippjanar;
- Illi fic-cirkostanzi tal-kaz, l-esponent ta struzzjonijiet biex il-konsenja kollha tinzamm peress li dan kien tentattiv biex jigu importati

oggetti ristretti, u cioe' gilda tal-annimal li ma kienux koperti bid-dokumentazzjoni apposita;

- *Ghalhekk peress li rrizulta li kien hemm ksur tal-provvedimenti tal-Kap 37 inharget in-Nota ta' Qbid bin-numru ta' referenza 25/2013.*

4. Illi permezz tan-Nota ta' Qbid numru 25/2013, l-esponent qabad parti mill-merkanzija li kienet deskritta bhala:

A. One stainless steel watch on alligator strap Aqua Terra 150 Omega co-axial automatic chronometer cal white dial;

B. One stainless steel watch on alligator strap watch Seamaster Planet Ocean 600 Omega co-axial automatic chronometer chronograph cal black dial;

C. One stainless steel watch on alligator strap watch Speedmaster automatic chronometer chronograph cal white dial;

Liema merkanzija originat mill-Isvizzera u kienet indirizzata lill-kumpanija rikorrenti. Illi irrizulta li l-imsemmija kumpanija ma kienetx ipprezentat ic-certifikat fit-terminu kif kienet obbligata li taghmel skont il-ligi f'kaz ta' oggetti li ghandhom gilda tal-annimali protetti ai termini tal-Konvenzjoni tas-CITES;

- *Illi peress li jirrizulta car li dawn it-tlett arloggi ma kienux koperti b'certifikati appositi in anticipo tal-wasla taghhom f'Malta kif jitolbu ir-regolamenti tas-CITES, dawn kienu oggetti li l-importazzjoni taghhom kienet projbita ai termini tal-Artikolu 60(b) tal-Kap 37;*

5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri, jekk ikun il-kaz.

Ghaldaqstant, l-esponenti bir-rispett jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad it-talbiet tal-kumpanija rikorrenti kif dedotti bhala nfondata fil-fatt u fid-dritt minhabba l-fatt li l-merkanzija in kwistjoni inqabdet ai termini tal-Artikoli 60 tal-Kap 37; bl-ispejjez."

Rat ir-risposta tal-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar li giet ipprezentata fit-22 ta' Awissu 2013 fejn eccepiet:

1. “Illi fl-ewwel lok, u in linea preliminari, jigi eccepit illi l-eccipjenti mhiex il-legittimu kontradittur f’din il-vertenza in kwantu jirrizulta bic-car, anke mill-mod illi bih gew postulati l-premessi u t-talbiet attrici, illi l-lanjanza tar-rikorrenti hija diretta fil-konfront tal-intimati l-ohra u l-agir allegatament imwettaq mill-istess; in effetti t-talba tas-socjeta’ rikorrenti hija fis-sens illi jigu rilaxxjati “it-tliet arloggi minghajr ic-cineg” u l-Awtorita’ eccipjenti kienet responsabbli biss ghal hrug tal-ordni ghall-qbid tac-cineg u tal-arloggi in kwistjoni u mhux ukoll ghall-arloggi illi qieghed jintalab r-rilaxx taghhom permezz tal-proceduri de quo. Illi fi kwalunkwe kaz, il-qbid u/jew konfiska ta’ oggetti illi jigu importati gewwa Malta, huma funzjonijiet illi skond it-Taqsima XII tal-Kap. 337 jaqghu fil-mansjoni tal-ezercizzju tal-poteri tad-Dipartiment tad-Dwana u mhux tal-Awtorita’ eccipjenti u ghaldaqstant ir-rimedju illi qieghed jintalab mis-socjeta’ rikorrenti permezz tal-odjerni proceduri, ossia illi jigu rilaxxjati l-arloggi in kwistjoni, ma jista’ qatt jintalab u/jew jinkiseb mill-Awtorita’ eccipjenti. Ghaldaqstant, in vista tal-premess, l-Awtorita’ eccipjenti ghandha tigi illiberata mill-osservanza tal-gudizzju stante li m’hijiex il-legittimu kuntradittur, bl-ispejjez kontra l-attrici.

2. Illi fit-tieni lok, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, jigi eccepit, dejjem in vena preliminari, illi l-odjerna azzjoni hija monka in kwantu l-att promutorju illi bih giet proposta din il-kawza kellu jkun permezz ta’ rikors ai termini tal-artikolu 72 tal-Kap 37.

3. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-sueccipit, l-allegazzjonijiet tas-socjeta’ rikorrenti huma pjenament infondati fil-fatt u fid-dritt u dan inter alia minhabba r-ragunijiet illi jsegwu li qed jigu elenkati minghajr pregudizzju ghal xulxin:

Illi in succint, il-fatti tal-kaz huma s-segwenti:-

i. Illi fit-2 ta’ Ottubru 2012, waslet merkanzija fis-Sezzjoni tad-Dwana maghrufa bhala l-Airfreight Section f’Hal Luqa. Tali merkanzija kienet tikkonsisti minn tlett arloggi tal-idejn bic-cineg taghhom imwahhlin mal-istess arloggi. Dawn l-istess cineg kienu maghmulin mill-gilda ta’ alligator, liema animal hu protett taht il-Konvenzjoni hekk imsejjha tas-CITES.
ii. Illi jirrizulta illi dawn l-arloggi bic-cineg imwahhlin maghhom gew importati mis-socjeta’ rikorrenti.

iii. Illi minn spezzjoni imwettqa mis-CITES team fi hdan l-Awtorita' eccipjenti irrizulta illi c-cineg tal-imsemmija arloggi ma kienux koperti bis-CITES import permit illi kien necessarju illi s-socjeta' rikorrenti tottjeni qabel il-wasla tal-istess oggetti gewwa Malta, u dan bi ksur tal-istess Konvenzjoni tas-CITES, li hija intiza illi tirregola u tikkontrolla l-uzu ta' glud minn certu speci ta' annimali protetti bl-istess Konvenzjoni.
iv. Fic-cirkostanzi, l-eccipjenti tat struzzjonijiet sabiex jinzammu l-cineg tal-gild imwahhlin mal-istess arloggi filwaqt illi d-Dipartiment tad-Dwana ordna illi tinzamm il-konsenja kollha peress illi dan kien tentattiv sabiex jigu importati oggetti ristretti, u cioe' gilda tal-annimal li ma kienux koperti bid-dokumentazzjoni apposita.
v. Illi ghaldaqstant, permezz ta' Nota ta' Qbid bin-numru ta' referenza 25/2013, id-Dipartiment tad-Dwana qabad parti mill-merkanzija li kienet deskritta bhala:

A. One stainless steel watch on alligator strap Aqua Terra 150 Omega co-axial automatic chronometer cal white dial;
B. One stainless steel watch on alligator strap watch Seamaster Planet Ocean 600 Omega co-axial automatic chronometer chronograph cal black dial;
C. One stainless steel watch on alligator strap watch Speedmaster automatic chronometer chronograph cal white dial;

vi. Tali merkanzija originat mill-Isvizzera u kienet indirizzata lis-socjeta' rikorrenti. Irrizulta illi qabel l-wasla tal-istess arloggi – bic-cineg taghhom maghmulin minn gilda tal-annimali protetti ai termini tal-Konvenzjoni – is-socjeta' rikorrenti ma kienetx applikat ghall-ottjeniment tas-CITES import certificates necessarji sabiex l-import tal-istess cineg ikun jista' jigi permess gewwa Malta.

vii. Illi ghaldaqstant, in vista tal-fatt illi c-cineg tat-tlett arloggi in kwistjoni ma kienux koperti bis-CITES import certificates appositi in anticipo tal-wasla taghhom gewwa f'Malta, hekk kif jitolbu r-Regolamenti tas-CITES (senjatament ir-regolamenti impost fl-EU Council Regulation 338/1997 u r-regolamenti imposti fil-Commission Regulation 1808/2001) u r-regolamenti tal-Avviz Legali 236/2004, l-importazzjoni tal-istess oggetti gewwa Malta kienet projbita ai termini tal-Artikolu 60(b) tal-Kap. 37.

4. Ghaldaqstant huwa car illi t-talbiet attrici fil-konfront tal-eccipjenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess attrici.
5. Salvi jekk ikun il-kaz, eccezzjonijiet ossia risposti ulterjuri."

Semghet lill-avukati difensuri tal-partijiet jittrattaw l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti kollha li m'humiex l-legittimi kontradditturi u t-tieni eccezzjoni tal-konvenut Awtorita' ta' Malta Dwar l-Ambjent u l-Ippjanar illi l-odjerna azzjoni hija monka u dan fis-seduta tal-11 ta' Dicembru 2013 fejn l-istess avukati ddikjaraw verbalment li l-kwistjoni hija wahda purament legali u li ghalhekk m'ghandhomx provi ohra xi jressqu dwar dawn l-eccezzjonijiet u talbu lil din il-Qorti taghti sentenza preliminari fuq dawn l-eccezzjonijiet preliminari.

Ikkunsidrat:

Illi dwar il-fatti kif spjegati mill-partijiet fl-atti skritti taghhom ma jidhirx li hemm kontestazzjoni u li ghalhekk din il-Qorti sejra biss titratta il-kwistjonijiet legali relatati mat-talbiet attrici u l-eccezzjonijiet preliminari kif fuq espressi tal-konvenuti.

In linea preliminari l-Ministru tal-Finanzi, il-Kummissarju tat-Taxxi u l-Avukat Generali iddikjaraw li m'humiex il-legittimi kontradditturi fir-rigward tal-azzjoni odjerna ai termini tal-Artikolu 181B tal-Kap 12 u ghalhekk ghandhom jigu liberati mill-osservanza tal-gudizzju.

Il-Qorti rat illi l-Artikolu 181B tal-Kap 12 jghid illi l-Gvern ghandu jkun apprezentat fl-atti u fl-azzjonijiet gudizzjarji mill-Kap tad-Dipartiment tal-Gvern li jkun inkarigat fil-materja in kwistjoni. Eccezzjonalment il-presenza tal-Avukat Generali hija mehtiega jew sahansitra huwa hu li ghandu r-rapprezentanza tal-Gvern f'dawk l-atti u l-azzjonijiet gudizzjarji li minhabba n-natura tat-talba ma jkunux jistghu jigu diretti kontra xi wiehed jew aktar mill-kapijiet tad-dipartimenti tal-Gvern.

*F'dan il-kuntest u qabel xejn din il-Qorti taghmel riferenza ghas-sentenza fl-ismijiet **"<u>Joseph Bartolo vs Onorevoli Prim Ministru et</u>"** (Q.K. - 27 ta'*

Frar, 2009), fejn l-Onorabbli Qorti Kostituzzjonali sostniet li:-

"ir-rapprezentanza tal-Gvern waqt proceduri gudizzjarji hija trattata b'mod ben specifiku fl-Artikolu 181B tal- Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta li jipprovdi illi: il-Gvern ghandu jkun rapprezentat fl-atti u fl-azzjonijiet gudizzjarji mill-kap tad-dipartiment tal-gvern li jkun inkarigat fil-materja in kwistjoni … L-Avukat Generali jirrapprezenta lill-Gvern f'dawk l-atti u l-azzjonijiet gudizzjarji li minhabba n-natura tat-talba ma jkunux jistghu jigu diretti kontra xi wiehed jew aktar mill-kapijiet tad-dipartimenti l-ohra tal-Gvern."

*Fis-sentenza deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili ricentement nhar is-26 ta' Novembru 2013 fl-ismijiet '**<u>Longbow Limited vs Is-Segretarju Permanenti fil-Ministeru ghar-Rizorsi u Affarijiet Rurali u b'digriet tal-14 ta' Mejju 2013, beda jissejjaħ is-Segretarju Permanenti fil-Ministeru għall-Iżvilupp Sostenibbli, Ambjent u Tibdil fil-Klima; il-Ministru għar-Riżorsi u Affarijiet Rurali, u b'digriet tal-14 ta' Mejju, 2013, beda jissejjaħ il-Ministru għall-Iżvilupp Sostenibbli, Ambjent u Tibdil fil-Klima; il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Miżjud, u b'digriet tal-14 ta' Mejju, 2013, beda jissejjaħ id-Direttur Ġenerali (Taxxa fuq il-Valur Miżjud) bħala rappreżentant tal-Awtorita' Kompetenti għall-finijiet ta' l-Att XII tal-2004 (Att dwa l-Eko-Kontribuzzjoni), għal kull interess li jista' jkollu; u l-Ministru tal-Finanzi, Ekonomija u Investiment, u b'digriet tal-14 ta' Mejju, 2013, beda jissejjaħ il-Ministru għall-Finanzi, għal kull interess li jista' jkollu'</u>** (195/2013/JRM) inghad li: "Illi jekk wieħed joqgħod fuq id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 181B tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, r-rappreżentanza tal-Gvern f'kawża tkun fil-kap tad-dipartiment li jkun inkarigat fil-materja in kwestjoni."*

Illi l-Avukat Generali jkun legittimu kontradittur biss meta minhabba n-natura tat-talba ma tkunx tista' tigi indirizzata lejn hadd iehor. Fil-kaz odjern jidher li hemm hadd iehor li jista' jirrispondi u ghaldaqstant l-Avukat Generali ghandu jkun liberat mill-osservanza tal-gudizzju bl-ispejjez. Illi ghalkemm huwa l-Avukat Generali li jirrapprezenta lill-istat, jekk hemm persuna specifika mghobbija bir-responsabbilita` tal-haga ma jibqax iktar l-Avukat Generali izda jkun il-kap tad-Dipartiment tal-Gvern inkarigat fil-materja in kwistjoni li jirrapprezenta fl-atti u l-azzjonijiet gudizzjarji. (vide Qorti Kostituzzjonali deciza fit-3 ta' Frar 2012, Appell Civili Numru 744/2000/SC/GV/GCD, fl-ismijiet ***'Vica Limited v. Kummissarju tal-Artijiet u l-Avukat Generali tar-Repubblika'****; u sentenza ohra deciza mill-Qorti ta' l-Appell fit-18 ta' Marzu 2013, Appell Civili Numru 1281/2007/GCD/TM/NC, fl-ismijiet '****Agnes Gera De Petri Testaferrata Bonnici Ghaxaq v. Kummissarju tal-Artijiet u l-Avukat Generali****'.)*

F'dan il-kaz l-azzjoni hija diretta kontra d-Direttur Generali tad-Dwana u l-ordni tal-qbid tieghu li huwa car din il-funzjoni taqa' fil-mansjoni tal-ezercizzju tal-poteri tad-Dipartiment tad-Dwana ai termini tat-Taqsima XII tal-Kap 337, u ghalhekk l-eccezzjoni tal-Avukat Generali, Ministru tal-Finanzi, Kummissarju tat-Taxxi, kif ukoll MEPA li t-talba setghet tigi indirizzata lejn haddiehor biex jirrispondi ghat-talba ghandha tigi milqugha.

Din il-kawza tal-lum tirrigwarda ordni ta' qbid mahruga mill-Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar sabiex jinzammu cineg tal-gild imwahhlin ma' arloggi, filwaqt li d-Dipartiment tad-Dwana ordna illi tinzamm il-konsenja kollha, u cioe' l-arloggi u c-cineg u mhux biss ic-cineg li ma kienux koperti bis-CITES import permit.

Illi l-Awtorita' responsabbli ghall-import ta' oggetti li jaqghu taht r-Regolament tal-Kunsill 338/97 hija Awtorita' ta' Malta Dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, kif inghad anke mis-socjeta' attrici. Izda s-socjeta' attrici ghazlet li tintavola l-kawza kontra d-Direttur Generali tad-Dwana, l-

Awtorita' ta' Malta Dwar l-Ambjent u l-Ippjanar, Ministeru tal-Finanzi, Kummissarju tat-Taxxi, u l-Avukat Generali.

Illi di piu' s-socjeta' attrici tindika illi hija qieghda titlob ir-rilaxx tat-tliet arloggi minghajr ic-cineg.

Illi l-ordni ta' qbid tac-cineg harget mid-Direttur Generali tad-Dwana u mhux mill-imharkin l-ohrajn, ghalhekk din it-talba kellha tigi intavolata biss kontra d-Direttur Generali tad-Dwana u mhux kontra l-imharkin l-ohra. Ebda mill-imharkin l-ohra ma ghandhom is-setgha johorgu l-ordni ta' qbid li nharget mid-Direttur Generali tad-Dwana sabiex jinzammu l-arloggi. Il-MEPA harget biss ordni ta' qbid tac-cineg li ma kienux koperti b'import licence tas-CITES. Dan kollu fid-dawl tal-fatt illi s-socjeta' attrici llimitat it-talba taghha tar-rilaxx a favur taghha tat-tliet arloggi minghajr ic-cineg.

Il-Qorti tinnota u issostni illi fil-kaz odjern ma kinitx mehtiega il-prezenza tal-Avukat Generali. L-Avukat Generali kellu biss jigi notifikat bir-rikors guramentat, izda mhux ikun konvenut fil-kawza u ***ghalhekk il-Qorti qieghda tilqa' din l-ewwel eccezzjoni u qieghda tillibera lill-konvenut Avukat Generali mill-osservanza tal-gudizzju bl-ispejjez kontra s-socjeta' attrici. Illi l-istess jghodd ghal dak illi jirrigwarda il-konvenut il-Ministru tal-Finanzi peress illi l-prezenza tieghu wkoll ma hix mehtiega ghall-finijiet tal-kawza odjerna u l-istess jghodd ukoll fir-rigward tal-Kummissarju tat-Taxxi. Ghaldaqstant, il-Qorti qeghda tillibera ukoll lill-konvenuti il-Ministru tal-Finanzi u l-Kummissarju tat-Taxxi mill-osservanza.***

Illi minkejja li din il-Qorti illiberat il-konvenuti Minsitru tal-Finanzi, il-Kummissarju tat-Taxxi, L-Avukat Genrali u l-Awtorita' Maltija Dwar l-Ambjent u l-Ippjanar mill-ossevanza tal-gudizzju, din il-Qorti hija rinfaccjata ukoll b'eccezzjoni ohra ukoll sollevata mill-konvenut Awtorita' ta' Malta dwar l-Ambjent u Ippjanar u cioe' li l-procedura li intuzat hija

monka u dan ghaliex skond is-sub artikolu (2) ta' l-Artikolu 72 tal-Kapitolu 37, is-socjeta' attrici kellha zmien tletin jum mid-data tal-hrug tan-Nota ta' Qbid sabiex taghti avviz bil-miktub lill-Kummissarju tad-Dwana, li hu bi hsiebu jitlob lura l-ħwejjeġ hekk maqbuda. Ghalhekk skond dan is-sub-artikolu, is-socjeta' attrici li qed titlob lura ic-cineg ta' l-arloggi, kellha titlob lura dawn l-ħwejjeġ maqbuda għandha, fi żmien tletin ġurnata minn dak l-avviż, billi tibda l-proċediment meħtieġ quddiem il-Qorti Civili kompetenti, skont il-valur tal-ħaġa maqbuda, u, fin-nuqqas ta' dan il-jedd fuq din il-ħaġa jitqies li ġie mitluq. Issa mill-provi prodotti jirrizulta li din in-nota ta' qbid harget fit-2 ta' Ottubru 2012 u l-proceduri odjerni gew intavolati fl-4 ta' Lulju 2013 hafna aktar mit-terminu preskritt mil-ligi sabiex is-socjeta' tagixxi ghar-ritorn ta' l-oggetti maqbuda u ghalhekk huwa minnu li t-talba tas-socjeta' attrici saret fuori termine.

Konsegwentment, din il-Qorti wara li ddikjarat li l-konvenuti kollha b' eccezzjoni ghall-konvenut Direttur Generali tad-Dwana m'humiex il-legittimi kontraditturi tas-socjeta' attrici u lliberathom mill-osservanza tal-guidizzju, qed tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri ta' din il-kawza fil-konfront tal-konvenut Direttur Generali tad-Dwana u dan billi qed tichad it-talba attrici fil-konfront tieghu u dan ghaliex qed tiddikjara li l-proceduri huma monki.

L-ispejjez ta' din il-kawza ghandhom jigu sopportati kollha mill-istess socjeta' attrici".

Bl-appell minnu introdott fil-konfront ta' din is-sentenza s-soċjetà attrici appellanti ressqet dawn l-aggravji:-

1. Illi l-Ewwel Qorti laqghet it-tieni eccezzjoni sollevata mill-Awtorita ta' Malta Dwar l-Ambjent u l-Ippjanar u iddecidiet illi l-proceduri kienu monki u dana peress illi skond l-artikolu 72(2) tal-Kapitolu 37 tal-Ligijiet ta' Malta is-socjeta attrici kellha tletin jum mid-data tal-hrug tan-Nota ta' Qbid biex tintavola l-proceduri odjerni. Illi madanakollu it-tieni eccezzjoni sollevata mill-Awtorita ma tghidx dan u cioe' illi l-azzjoni attrici giet intavolata *fuori termine*, izda sostniet illi l-proceduri kienu monki billi l-azzjoni kellha tigi proposta permezz ta' rikors u mhux permezz ta'l-avviz. Illi l-istess Awtorita inoltre iddikjarat fil-mori tal-kawza quddiem l-Ewwel Qorti illi hija ma kenitx qed tinsisti fuq tali

eccezzjoni u ma saru l-ebda sottomissjonijiet mill-partijiet fir-rigward ta'l-istess.

2. Kwindi dana il-punt ta' dritt kif deciz mill-Ewwel Qorti qatt ma gie trattat mill-partijiet u kwindi is-socjeta attrici appellanti ma kellhiex l-opportunita tressaq il-provi ghar-rigward ta'l-istess. Ma jirrizultax lanqas mis-sentenza appellata illi tali eccezzjoni giet sollevata *ex officio* mill-Ewwel Qorti. Lanqas ma giet sollevata mill-ebda wiehed mill-konvenuti appellati.

3. Illi mid-dokumenti esebieti in atti u annessi mar-rikors promotur jirrizulta car illi l-Ewwel Qorti kienet zbaljata fil-kalkolu taghha ta' minn meta kellu jibda jiddekorri t-terminu sabiex tingieb 'il quddiem l-azzjoni odjerna u kwindi huwa evidenti illi l-azzjoni giet intavolata fit-terminu moghti mill-ligi fl-artikolu 72(2) tal-Kapitolu 37 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi mir-rikors ta'l-appell ma jidhirx illi tressaq aggravvju ghar-rigward tal-kap deciz mill-Ewwel Qorti fejn giet milqugha l-eccezzjoni ta'l-appellati Kummissarju tat-Taxxi, Ministru tal-Finanzi, l-Avukat Generali u l-Awtorita ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar fejn dawn gew illiberati mill-osservanza tal-gudizzju u fil-fatt jidher illi t-talba imressqa mis-socjeta appellanti hija ghar-riforma tas-sentenza appellata u mhux ghar-revoka taghha *in toto*.

Illi din il-Qorti hija tal-fehma illi m'ghandhiex ghalfejn tiddilunga fit-tul fil-konsiderazzjonijiet taghha tal-lanjanzi imresqa l-quddiem mis-socjeta appellanti billi hija gustifikata f'dak sottomess minnha tant illi l-intimati appellati issokkombew ghal dawn l-aggravvji anke fir-risposti imressqa minnhom ghal dan l-appell.

Illi din il-Qorti ma ghandhiex dubbju illi dan kien kaz ta' *lapsus calami* kommess mill-Ewwel Qorti billi l-atti u l-provi li jinsabu fihom huma cari u ma jistghux jigu interpretati mod iehor hlief kif sottomess mill-appellanti fl-aggravvji taghhom.

Illi qabel xejn minn ezami ta'l-eccezzjonijiet sollevati mill-Awtorita ta' Malta dwar l-Ambjent u l-Ippjanar johrog illi it-tieni eccezzjoni moghtija ma tirreferi bl-ebda mod ghall-irritwalita ta'l-azzjoni billi hija *fuori termine* a tenur ta'l-artikolu 72(2) tal-Kapitolu 37. *A skans* ta' ekwivoku ulterjuri l-Qorti sejra tirrporta *verbatim* dina l-eccezzjoni:

" ….. *jigi eccepit, dejjem in vena preliminari, illi l-odjerna azzjoni hija monka in kwantu l-att promutorju illi bih giet proposta din il-kawza kellu jkun permezz ta' rikors ai termini ta'l-artikolu 72 tal-Kapitolu 37 tal-Ligijiet ta' Malta.*" (fol.22).

Din l-eccezzjoni kwindi kienet tirreferi ghan-nullita ta'l-att promotur u mhux ghat-terminu li fih giet intavolata l-azzjoni. L-ebda wiehed mill-intimati l-ohra ma jressaq eccezzjoni f'dana is-sens. Dana sarraf f'sitwazzjoni fejn allura l-ebda wiehed mill-partijiet ma ressaq provi in konnessjoni ma' dan il-punt ta' dritt u lanqas saret trattazzjoni f'dan is-sens biex b'hekk gustament is-socjeta appellanti tilmenta illi ma inghatatx smiegh xieraq qabel ma'l-Ewwel Qorti ghaddiet beix iddecidiet fuq dan il-kap tas-sentenza appellata.

Illi anke fil-konsiderazzjonijiet taghha in konnessjoni ma' dan il-kap, l-Ewwel Qorti kienet ukoll zbaljata fid-decizjoni taghha. Illi l-artikolu 72 tal-Kapitolu 37 jiddisponi testwalment:

(1) Kull meta jsir qbid, barra minn meta jsir quddiem il- ħati jew is-sid, ta' oġġetti suġġetti għal konfiska taħt din l- Ordinanza, l-uffiċjal li jagħmel il-qbid għandu jagħti avviż bil-miktub ta' dan il-qbid u tar-raġuni tiegħu lil sid l-oġġetti maqbuda, jekk magħruf, sew billi jagħti dan l-avviż lilu personalment jew b'ittra irreġistrata indirizzata lilu jew imħollija fil-lok magħruf bħala l-aħħar li fih kien joqgħod jew li kellu n-negozju tiegħu f'Malta.

(2) Il-ħwejjeġ maqbuda taħt din l-Ordinanza jitqiesu ikkonfiskati bis-saħħa tal-liġi stess u jistgħu jinbiegħu jew jista' jsir bihom xort'oħra, kif jordna l-Ministru responsabbli għad- dwana, <u>kemm-il darba dak li mingħandu l-ħaġa tkun ġiet maqbuda, jew sidha, jew xi ħadd awtorizzat minnu, fi żmien tletin ġurnata mill-qbid, ma jagħtix avviż bil-miktub lill-Kummissarju, li hu jitlob lura l-ħwejjeġ hekk maqbuda jew li bi ħsiebu jitlobhom lura; f'dan il-każ il-persuna li titlob lura l-ħwejjeġ maqbuda għandha, fi żmien tletin ġurnata minn dak l-avviż, tibda l-proċediment meħtieġ quddiem il-qorti ċivili kompetenti,</u> skont il-valur tal-ħaġa maqbuda, u, fin-nuqqas ta' dan il-jedd fuq din il-ħaġa jitqies li ġie mitluq.

Illi minn ezami tan-nota ta' qbid li tinsab ezebieta a fol.8 tal-process jirrizulta illi din iggib id-data tal-10 ta' Mejju 2013 u mhux kif erronjament indikat l-Ewwel Qorti it-02 ta' Ottubru 2013. Illi il-frazi "tletin gurnata mill-qbid" ghandha tfisser illi tibda tiddekorri mid-data ta' meta inhareg l-avviz tal-qbid u mhux meta fizikament ikun sar l-qbid billi fil-fehma ta' din il-Qorti is-subartikolu (2) huwa marbut ma' dak dispost fis-subartikolu (1) fejn is-sid ta'l-oggetti ikkonfiskati jigi mgharraf bil-qbid ufficjalment meta tinhareg in-nota ta' qbid li tigi debitament innotifikata lilu u li permezz taghha huwa jigi mgharraf illi l-oggetti ikunu gew ikkonfiskati. Kwindi s-sid ikun f'posizzjoni jikkontesta tali qbid meta huwa jigi innotifikat bl-istess u ma jistax iressaq l-oggezzjoni tieghu qabel. Tant hu hekk illi s-socjeta appellanti pprezentat l-avviz taghha fis-06 ta' Gunju 2013 u ghalhekk *entro* it-terminu ta' xahar mid-data tal-hrug

tan-nota ta’ qbid. L-att gudizzjarju imbaghad gie intavolat fl-04 ta’ Lulju 2013 u ghalhekk ukoll *entro* it-terminu ta’ xahar mid-data ta’l-avviz kif dettat fil-ligi. Dan ifisser illi l-azzjoni giet intavolata fit-terminu moghti fil-ligi u kwindi l-azzjoni hija wahda valida u ghandha tipprosegwi fil-konfront biss tal-intimat Direttur Generali tad-Dwana.

Illi minn qari tar-risposti tal-intimati ghal dan l-appell jidher illi ma hemm l-ebda opposizzjoni ghal dawn l-aggravvji hlief ghal dak li jirrigwarda l-kap ta’l-ispejjez.

Ghal dawn il-motivi il-Qorti filwaqt li tilqa’ l-appell interpost mis-socjeta attrici, tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha f’dik il-parti fejn l-intimati Ministru tal-Finanzi, Kummissarju tat-Taxxi, Avukat Generali u Awtorita ta’ Malta Dwar l-Ambjent u l-Ippjanar gew illiberati mill-osservanza tal-gudizzju u tirrevokaha mill-bqija.

Tirrimanda l-atti quddiem l-Ewwel Qorti biex hemm tkompli tigi trattata t-talba attrici fl-ambitu ta’l-eccezzjonijiet l-ohra sollevati mill-intimat Direttur Generali tad-Dwana.

Fic-cirkostanzi partikolari ta’ dana l-kaz, l-ispejjez ta’ dina l-procedura ghandha tibqa’ bla taxxa bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------